

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže a v právní věci žalobce: **M. F.**, zast. JUDr. Soňou Petříkovou, advokátkou se sídlem Praha 10, Amurská 5, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.5.2008, zn.: 530/214/08-So/UL,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl jeho odvolání a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ústí nad Labem, oddělení ochrany lesa (dále též „ČIŽP“) ze dne 8.1.2008, č.j.: ČIŽP/44/OOL/0601925.039/07/UZB, kterým byla žalobci podle ust. § 4 odst. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa (dále jen „zákon č. 282/1991 Sb.“), uložena pokuta ve výši 409.000,-Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení, neboť svojí činností poškodil životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů včasným nezpracováním stromů napadených kůrovci a umožnil tak jejich šíření v období od 1.4.2007 do 19.9.2007, kdy bylo dokončeno odborné posouzení na části výše uvedeného majetku.

V podané žalobě žalobce předně tvrdil, že se žalovaný nevypořádal s námitkou, že rozhodnutí ČIŽP nemělo být vůbec vydáno, neboť mu bránila překážka litispendence - v téže věci bylo zahájeno správní řízení Městským úřadem v Podbořanech a ČIŽP. Právě otázka litispendence byla řešena Krajským soudem v Ústí nad Labem, kde se žalobce domáhal

zrušení rozhodnutí Městského úřadu Podbořany. V rozsudku Krajského soudu sp. zn.: 15Ca 218/2007-48 pak bylo prokázáno, že překážka litispendence je dána na straně ČIŽP.

Dále žalobce považoval napadené rozhodnutí za nesprávné z důvodu, že uložená pokuta fyzické osobě (vlastníkovi lesa) nepodnikatelskému subjektu je zjevně nepřiměřeným trestem, jejíž represivní složka zcela zásadně popírá její preventivní roli, při jejímž stanovení správní orgán překročil meze správního uvážení. Dle žalobce při rozhodování o sankci byla zcela pominuta skutečnost, že byla učiněna všechna dostupná opatření k ochraně lesa. Pokud i přesto mohlo dojít k rozšíření kůrovce, jednalo se o mimovolné jednání žalobce, které způsobily mimořádně nepříznivé přírodní podmínky v roce 2007, nikoliv vlastní zavinění žalobce.

Závěrem žalobce tvrdil, že se správní orgán nezabýval věcnými argumenty uvedenými v odvolání proti rozhodnutí ČIŽP. Na tyto argumenty žalobce v podané žalobě odkázal.

V napadeném rozhodnutí žalovaný konstatoval, že vzhledem ke skutečnosti, že v řízení vedeném ČIŽP se nejedná o stejnou skutkovou podstatu, jako v případě vedeného řízení orgánem státní správy lesů podle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“), překážka litispendence není na místě, navíc Městský úřad v Podbořanech, jako věcně a místně příslušný orgán státní správy lesů, zastavil řízení svým usnesením ze dne 17.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur. Touto námitkou se již žalovaný zabýval v rámci odvolání žalobce proti usnesení ČIŽP ve věci zamítnutí žádosti žalobce o přerušování řízení a rovněž jí odmítl z téhož důvodu. Tímto názorem se žalovaný cítil být vázán. K jednotlivým žalobním bodům z napadeného rozhodnutí následně vyplynulo:

Žalovaný zamítl opětovně vznesenou námitku litispendence a totožnosti skutků. Uvedl, že nejedná o skutkově stejná ustanovení právních předpisů, jak tvrdí žalobce, i když obě sankční ustanovení (jak podle lesního zákona, tak podle zákona č. 282/1991 Sb.) mají vazbu na ust. § 32 lesního zákona, resp. na povinnosti vlastníka lesa. Navíc Městský úřad v Podbořanech (dále též „MěÚ v Podbořanech“), jako věcně a místně příslušný orgán státní správy lesů, zastavil řízení svým usnesením ze dne 17.10.2007, č.j. OŽP/19070/2007/Jur. Krajský úřad Ústeckého kraje pak k podnětu žalobce neshledal důvody pro zahájení přezkumného řízení. V tomto kontextu žalovaný cítil presumpci správnosti správního rozhodnutí. Žalovaný odmítl totožnost skutků, neboť není shodná ani totožnost jednání, ani totožnost následku. Zdůraznil, že ČIŽP je jediným orgánem veřejné správy příslušným k vedení správního řízení podle užitého ustanovení. Uzavřel, že detailnější popis obsahuje odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které je dle žalovaného v souladu s materiální pravdou, což dokládají dokumenty obsažené ve spise.

K výši pokuty žalovaný sdělil, že tato byla stanovena jako prostý výsledek součinu m³ kůrovcového dříví kvantifikovaného odborným posouzením a stanovenou průměrnou cenou m³ pro rok 2007 Mze. Nebyla využita možnost zdvojnásobení sankce podle ust. § 5 zákona 282/1991 Sb., tedy při porušení téhož v období do jednoho roku. K tomu žalovaný poukázal na provedené kontroly a uložené pokuty: 02/2006 provedeno plánované inspekční šetření, pořízen protokol č.j.: 44/OOL/O601925,02/06/USB, 03/2006 žalobci udělena pokuta 11.000,- Kč na základě zjištění výše citovaným protokolem. - poškození stromů přibližováním, resp. neošetření 03/2007 šetření OOL, pořízen protokol č.j. 44/OOL/0601925.07/07/USB, kterým byly opakovaně zjištěny závady v hospodaření. 05/2007 uložena další pokuta ve výši 32.000,- Kč za nerealizaci preventivních opatření proti kůrovci. Zohledněn Kyrill, rozsah provedeného oplocení a zalesnění včetně dalších org. opatření směřovaných ke zlepšení hospodaření a stavu lesa. Při hodnocení této námitky je dle žalovaného třeba jednoznačně vycházet z dikce zákona, tedy za naplnění uvedené skutkové podstaty může správní orgán I. stupně uložit pokutu až do výše 5.000.000,-Kč právníkům nebo fyzickým osobám. Uložená pokuta je tak ve spodní polovině zákonem stanoveného rozpětí. Fakt, že žalobce byl již

jednou pokutován, by mohl být brán jako důvod pro zdvojnásobení zákonem stanoveného rozpětí, tedy by zde hrozila pokuta až 10.000.000,- Kč, z důvodu recidivy. Dle žalovaného je argumentace ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), lichá, neboť naplnění stejné skutkové podstaty ještě vůbec nemusí znamenat skutkově shodný nebo podobný případ a jak je uvedeno ve třetí větě citovaného ustanovení správní orgán dbá, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu, tedy rozhodnutí je i nadále individuálním právním aktem. Navíc argumentace žalobce pouze některými (pečlivě vybranými) rozhodnutími je velmi účelová, neboť ČIŽP například na Šumavě uložila za stejnou skutkovou podstatu pokutu ve výši 1.000.000,- Kč, což se v odvolání již neuvádí.

V písemném vyjádření k podané žalobě žalovaný setrval na svých tvrzeních uvedených v napadeném rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl. Tvrdil, že námitka litispendence není důvodná. V době vydání rozhodnutí ČIŽP o pokutě podle zákona č. 282/1991 Sb. překážka litispendence neexistovala, neboť řízení o pokutě podle lesního zákona zahájené MěÚ v Podbořanech se netýkalo téže věci z téhož důvodu, jako řízení zahájené ČIŽP podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. I kdyby tomu tak nebylo, zmíněná překážka řízení by neexistovala také proto, že MěÚ řízení o pokutě podle lesního zákona v průběhu řízení ČIŽP zastavil (viz usnesení MěÚ ze dne 17.10.2007). Nic na tom nemůže změnit ani rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1.5.2008, sp.zn.: 15 Ca 218/2007, jímž bylo zrušeno zmíněné usnesení MěÚ. Jednak žalobce tento rozsudek v průběhu odvolacího řízení nenavrl jako nový důkaz, proto se žalovaný ani nemohl touto novou skutečností ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu zabývat, jednak právní názor vyslovený v rozsudku krajského soudu byl závazný pouze pro MěÚ, jehož usnesení bylo zrušeno. Navíc z odůvodnění citovaného rozsudku krajského soudu je zřejmé, že se zabýval pouze otázkou, které z řízení o pokutě (MěÚ podle lesního zákona a ČIŽP podle zákona č. 282/1991 Sb.) bylo zahájeno dříve. Překážka řízení z důvodu litispendence podle § 48 odst. 1 správního řádu však nastane pouze tehdy, pokud jsou splněny obě podmínky a to, že řízení již bylo zahájeno u jiného správního orgánu a že takové řízení se týká téže věci z téhož důvodu. Touto otázkou se krajský soud vůbec nezabýval a podle žalovaného taková právní situace v daném případě ani nenastala. Kromě toho žalovanému není známo, že by MěÚ v Podbořanech o uložení pokuty žalobci podle lesního zákona vůbec rozhodl. Rozhodnutí ČIŽP o uložení pokuty podle zákona č. 282/1991 Sb. naopak mezitím nabylo právní moci. Pokud by se tedy skutečně jednalo o tutéž věc a pokuta by byla uložena v téže věci z téhož důvodu, pak by bylo možno uvažovat o překážce věci rozhodnuté (res iudicata). Tvrdil, že podle ust. § 52 odst. 2 s.ř.s. není rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem sp.zn.: 15 Ca 218/2007 závazný pro Městský soud v Praze, který si v této věci učiní vlastní úsudek.

Žalovaný odmítl podanou žalobu pro překážku litispendence a nesouhlasil s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem, který se vůbec nezabýval meritorní stránkou, ale toliko vypočítal data úkonů jednotlivých správních orgánů. V tomto kontextu zdůraznil, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem byl vydán 15.5.2008 a žalovanému byl doručen (zaslán JUDr. Veberem) až dne 12.6.2008 a tak při svém rozhodování nemohla ČIŽP, ani žalovaný rozhodovat jinak - žalované rozhodnutí bylo vydáno dne 20.5.2008. Z věcného hlediska tento rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem vůbec nezkoumal, zda jde o tutéž skutkovou podstatu podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. a podle § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona. Soud dokonce nezkoumal ani tu skutečnost, že Městský úřad v Podbořanech jako příslušný orgán státní správy lesů ani nemohl zahájit řízení z moci úřední, neboť neměl žádné podklady k tomuto řízení kromě podnětu. Správní orgán bez jediného podkladu, dokazujícího porušení zákona nemůže zahajovat řízení, o skutečném stavu lesa se orgán státní správy lesů dozvěděl až od ČIŽP. Dle žalovaného není možné v tomto případě rozhodnout, aniž by se soud nezabýval odbornou stránkou věci, toto však Krajský soud v Ústí

nad Labem neučinil. Z odborného hlediska vzato se má správní orgán při posuzování skutkové podstaty § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. zabývat ochranou lesa, resp. lesního ekosystému, jako důležité složky životního prostředí, ve vazbě na zákon č. 17/1991 Sb., o životním prostředí, popřípadě zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, kde je les vnímán jako významný krajinný prvek. Z hlediska vnímání lesa podle téměř celého lesního zákona je na tento nahlíženo zejména jako na hmotný statek, jenž je předmětem hospodaření, tedy výdělečné činnosti a k tomuto směřují i sankční ustanovení tohoto právního předpisu. Zatímco pro lesní zákon je množství napadené dřevní hmoty klíčové pro naplnění skutkové podstaty (viz. vyhláška č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti v ochraně lesa) a je toto vnímáno s ohledem právě na dřevní hmotu, pro skutkovou podstatu podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. má objem dřevní hmoty dopad pouze na výši uložené pokuty. V tomto případě jde o tu skutečnost, že vytvořením příznivějších podmínek pro rozvoj jednoho druhu dochází k hrubému porušení křehké mezidruhové rovnováhy uvnitř ekosystému, což má však rozsáhlé dopady nejen na dřevoprodukční funkci lesa (což postihuje lesní zákon), ale zejména na ostatní funkce lesa, řečeno slovy lesního zákona „mimoprodukční“ funkce. S tímto termínem si však právě v ochraně ekosystému nelze již vystačit a je nutno zabývat se jednotlivými funkcemi. Již z tohoto konstatování je zřejmé, že každý z užitých právních předpisů, vnímá les jinak a tedy nelze považovat jednotlivá sankční ustanovení za skutkově stejná, navíc zákonodárce při schvalování těchto právních předpisů zajisté nepředpokládal zdvojení státní správy na tomto úseku. Doplnil, že ČIŽP nemá pravomoci podle lesního zákona a není orgánem státní správy lesů podle tohoto zákona. Z tohoto odborného hlediska se shodují právní názory žalovaného a Ministerstva zemědělství, jako ústředního orgánu státní správy lesů. Přijetí takového výkladu, jaký zvolil Krajský soud v Ústí nad Labem by dle žalobce mělo fatální dopady na aplikaci zákona č. 282/1991 Sb. Konstatoval, že nemohl podat kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, neboť nebyl účastníkem tohoto soudního sporu a protože soud tímto rozsudkem zasáhl do oblasti, která nebyla přímo předmětem soudního sporu, nelze tento považovat za věcně a právně správný.

K funkcím lesního ekosystému konstatoval, že resort životního prostředí úzce spolupracuje s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně a její metodika hodnocení funkcí lesů byla již aplikována v praxi a to i soudní. Judikatura uvádí, že soudy se zabývaly funkcemi lesa při rozhodování podle zákona č. 282/1991 Sb., ale také při rozsudcích podle § 181c trestního zákona, postup Krajského soudu v Ústí nad Labem je tedy v rozporu s ustálenou praxí soudů. Při vypočítávání ekologické újmy při nezákonných těžbách byla použita právě metodika Prof. Ing. Ilji Vyskota, CSc., a soudy přijaly tento výpočet újmy jako exaktní metodu ohodnocení funkcí lesa. Rovněž tak OECD přijalo tuto metodu jako mezinárodně uznávané hodnocení z vědeckého hlediska. Z této metody byl vytvořen metodický pokyn Ministerstva životního prostředí uveřejněným ve Věstníku Ministerstva pod č. 2003/08, podle kterého postupovala ČIŽP i tomto případě.

Dle žalovaného není důvodná ani námitka, podle které pokuta byla uložena nepodnikající fyzické osobě (vlastníkovi lesa) a je zjevně nepřiměřeným trestem, represivní složka zcela zásadně popírá preventivní roli. Uvedl, že podle ust. § 4 písm. c) ve spojení s § 5 odst. 1 zákona č. 282/1991 Sb. se nerozlišuje, zda se jedná o fyzickou osobu podnikající či nepodnikající. Při stanovení výše pokuty ČIŽP zkoumá závažnost, způsob, dobu trvání a následky protiprávního jednání. Z výroku a odůvodnění rozhodnutí ČIŽP je zřejmé, že pokuta byla uložena podle § 4 písm. c) ve spojení s ust. § 5 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb. ČIŽP tedy vycházela při stanovení výše pokuty z horní hranice 10.000.000,- Kč. Vzhledem k tomu byla pokuta 409.000,- Kč uložena na samé spodní hranici stanovené zákonem. Preventivní role pokuty vůči žalobci byla vyčerpána uložením pokuty rozhodnutím ČIŽP ze dne 16.5.2007. Pokud ani poté žalobce nezajistil včasné zpracování všech stromů napadených kůrovcem, umožnil tak jejich další rozvoj, čímž došlo k vytvoření podmínek jak pro působení

biotických, tak i abiotických škodlivých činitelů a k rozsáhlému poškození životního prostředí v lese. Zákodárce zpřísnil novelou (zákon č. 222/2006 Sb. s účinností od 1.6.2006) zcela zásadně tresty i za správní delikty uvedené v § 4 zákona č. 282/1991 Sb. Zatímco podle dřívější právní úpravy bylo možno uložit pokutu dle § 4 do 1 milionu a v případě porušení povinnosti do jednoho roku od uložení pokuty podle § 5 odst. 3 zákona do 2 milionů, za stejný správní delikt spáchaný po 1.6.2006 zákon stanoví horní hranici pro správní delikty podle § 4 do 5 milionů a pokud pachatel poruší v době do jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o pokutě jakoukoliv povinnost, za kterou se ukládá pokuta podle tohoto zákona, lze mu uložit podle ust. § 5 odst. 3 další pokutu až do výše 10 milionů Kč. V daném případě již nelze uvažovat o preventivní roli pokuty, nýbrž je zcela zřejmá její represivní role.

Při ústním jednání konaném dne 16.5.2012 setrvali účastníci řízení na svých stanoviscích.

Městský soud v Praze tak na základě podané žaloby přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ust. § 48 odst. 1 správního řádu zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu.

Podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. inspekce uloží pokutu až do výše 5.000.000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svojí činností ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů.

Podle ust. § 5 odst. 1 zákona č. 282/1991 Sb. při určení výše pokuty se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání.

Podle ust. § 5 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb., poruší-li právnická nebo fyzická osoba v době jednoho roku od nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty jakoukoliv povinnost, za níž se ukládá pokuta podle tohoto zákona, lze uložit další pokutu až do výše 10.000.000,- Kč.

Podle ust. § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona orgán státní správy lesů uloží pokutu až do výše 100.000,-Kč vlastníku, který neplní opatření k ochraně lesa, především nedodrží přednostní zpracování těžby nahodilé.

Podle ust. § 52 odst. 2 s.ř.s. soud je vázán rozhodnutím soudů o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, jakož i rozhodnutím soudu o osobním stavu. O jiných otázkách si soud učiní úsudek sám; je-li tu však rozhodnutí o nich, soud z něj vychází, popřípadě tam, kde o nich náleží rozhodovat soudu, může uložit účastníku řízení, aby takové rozhodnutí vlastním návrhem vyvolal.

Soud posoudil námitky žalobce takto:

V podané žalobě žalobce namítal, že se žalovaný nevypořádal s námitkou, podle které rozhodnutí ČIŽP nemělo být vůbec vydáno, neboť mu bránila překážka litispendence. K tomu žalobce poukazoval na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15.5.2008, č.j.: 15 Ca 218/2007-48, a tvrdil, že v tomto rozsudku bylo prokázáno, že překážka litispendence je dána na straně ČIŽP.

K uvedené námitce ze správního spisu vyplynuly tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Oznámením ze dne 4.10.2007, č.j.: ČIŽP/44/OOL/0601925.019/07/UZB správní orgán I. stupně zahájil s žalobcem správní řízení ve věci uložení pokuty podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. Oznámení o zahájení správního řízení bylo žalobci prostřednictvím zástupce žalobce doručeno dne 19.10.2007. Oznámením ze dne 5.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur zahájil Městský úřady Podbořany, odbor životního prostředí, s žalobcem správní řízení o uložení pokuty dle § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona za neplnění opatření k ochraně lesa a současně nařídil v souladu s ust. § 46 odst. 3 správního řádu ústní jednání spojené s místním šetřením na den 23.10.2007. Toto oznámení si zástupce žalobce převzal osobně dne 5.10.2007. Usnesením ze dne 17.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur Městský úřad Podbořany, odbor životního prostředí, podle ust. § 66 odst. 2 správního řádu zastavil řízení zahájené dne 5.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur ve věci uložení pokuty podle § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona. Současně zrušil ústní jednání spojené s místním šetřením svolané na den 23.10.2007. Rozhodnutím ze dne 8.1.2008, č.j.: ČIŽP/44/OOL/0601925.039/08/UZB správní orgán I. stupně uložil žalobci podle ust. § 4 písm. c) ve spojení s ust. § 5 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb. pokutu ve výši 409.000,-Kč za správní delikt, kterým poškodil životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů včasným nezpracováním stromů napadených kůrovci a umožnil tak jejich šíření v období od 1.4.2007 do 19.9.2007, kdy bylo dokončeno odborné posouzení na části výše uvedeného majetku. K poškození životního prostředí došlo rozvojem kůrovců, zejména druhu *Ips typographus*, na dřevině smrk v lesním porostu 116 C 7b v množství 2 m³ bez kůry (dále jen „b.k.“), 117 C 9 v množství 2 m³ b.k., 117 C 10a v množství 5 m³ b.k., 119 D 10b v množství 170 m³ b.k., 119 E 8 v množství 6 m³ b.k., 119 E 12 v množství 40 m³ b.k., 119 F 9 v množství 10 m³ b.k., 119 F 10 v množství 102 m³ b.k., 120 A 8a v množství 40 m³ b.k., 120 A 13 v množství 7 m³ b.k., 120 B 8 v množství 2 m³ b.k., 120 B 1 la v množství 10 m³ b.k., 120 C 7a v množství 4 m³ b.k., 120 C 12a v množství 3 m³ b.k., 120 D 7 v množství 1 m³ b.k., 121A 13 v množství 1 m³ b.k., 121 B 9b v množství 40 m³ b.k., celkem tedy 445 m³ b.k. smrkové dřevní hmoty, na pozemcích v k.ú. obce Dětaň v období 1.4.2007 až 19.9.2007. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně mj. tvrdil, že předmětné řízení nebylo zahájeno v téže věci a z téhož důvodu jako správní řízení zahájené MěÚ Podbořany, a tudíž zahájení tohoto správního řízení vedeného ČIŽP nebrání překážka zahájeného a probíhajícího řízení podle ust. § 48 odst. 1 správního řádu. K tomuto závěru dospěla ČIŽP na základě několika skutečností. Z oznámení o zahájení správního řízení a pozvání k ústnímu jednání MěÚ Podbořany ze dne 5. 10. 2007, č.j. OŽP/19070/2007/Jur není seznatelné, jaký skutek je předmětem tohoto správního řízení, tj. za jaký skutek, jehož se měl účastník řízení dopustit, mu měla být MěÚ Podbořany pokuta uložena. Při úvaze o tom, zda se jedná o totožnou věc je přitom třeba vyjít z toho, zda se týká stejného předmětu řízení tedy, jak byl vymezen skutek. Protože z oznámení o zahájení správního řízení MěÚ Podbořany ze dne 5. 10. 2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur nevyplývá, jakého skutku se týká, nelze dojít k závěru, že toto řízení bylo zahájeno o stejném skutku, jež je předmětem správního řízení zahájeného ČIŽP dopisem ze dne 4.10.2007 č.j. ČIŽP/44/OOL/0601925.019/07/UZB. Proto nebyla ČIŽP námitka překážky litispendence, tj. zahájeného a probíhajícího řízení podle ust. § 48 odst. 1 správního řádu, shledána jako důvodná. Z oznámení o zahájení správního řízení a pozvání k ústnímu jednání MěÚ

Podbořany ze dne 5.10.2007, č.j. OŽP/19070/2007/Jur vyplývá, že MěÚ Podbořany bylo zahájeno správní řízení o uložení pokuty dle § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona za neplnění opatření k ochraně lesa. ČIŽP ovšem zahájila s účastníkem správní řízení ve věci uložení pokuty za správní delikt podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. Zdůraznila, že ČIŽP je jediným orgánem veřejné správy příslušným k vedení správního řízení podle tohoto ustanovení. MěÚ Podbořany zákonem zmocněným správním orgánem příslušným k vedení správního řízení o uložení pokuty za správní delikt podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. není. Rovněž to bylo důvodem pro závěr učiněný ČIŽP, že se nemohlo jednat o zahájení správního řízení v téže věci a z téhož důvodu. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce odvolání o němž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím. Rozsudkem Krajského soudu Ústí nad Labem ze dne 15.5.2008, č.j.: 15 Ca 218/2007-48 bylo zrušeno rozhodnutí Městského úřadu v Podbořanech ze dne 17.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. V odůvodnění rozhodnutí krajský soud konstatoval, že Městský úřad v Podbořanech nezkoumal, zda skutečně v předmětné věci existuje překážka litispendence a bez dalšího šetření zahájené řízení zastavil. Krajský soud zjistil, že Městský úřad v Podbořanech byl tím správním orgánem, u kterého bylo zahájeno správní řízení jako první a proto k zastavení správního řízení došlo v rozporu s ust. § 48 správního řádu. Konstatoval, že překážka litispendence je dána na straně ČIŽP.

Uvedenou námitku neshledal soud oprávněnou. Předně z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že se žalovaný námitkou litispendence zabýval, přičemž žalobci srozumitelným a přezkoumatelným způsobem sdělil, na základě jakých skutečností považuje tuto námitku za lichou. Konkrétně žalovaný na 13. straně napadeného rozhodnutí v posledním odstavci žalobci sdělil, že vzhledem ke skutečnosti, že se v řízení vedeném ČIŽP nejedná o stejnou skutkovou podstatu, jako v případě vedeného řízení orgánem státní správy lesů podle lesního zákona, překážka litispendence není na místě. Dále pak žalovaný na straně 17 napadeného rozhodnutí v 5. bodu zamítl žalobcovu námitku litispendence a totožnosti skutku, když konstatoval, že se nejedná o skutkově stejná ustanovení právních předpisů, i když obě sankční ustanovení mají vazbu na ust. § 32 lesního zákona. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odmítl totožnost skutku, neboť není shodná ani totožnost jednání, ani totožnost následku. K tomu žalovaný odkázal na rozhodnutí ČIŽP. Tedy žalovaný se s námitkou žalobce v napadeném rozhodnutí vypořádal.

Soud přisvědčil závěru správních orgánů, podle kterého v projednávaném případě není dána překážka litispendence. Ve smyslu ust. § 48 odst. 1 správního řádu nastává překážka litispendence v okamžiku, kdy o téže věci z téhož důvodu bylo již dříve zahájeno řízení u jiného správního orgánu. Vznik překážky litispendence je tak podmíněn kumulativním splněním 3 podmínek, a to (1) dřívější zahájení řízení u jiného správního orgánu, (2) totožnost věci a (3) totožnost důvodu zahájení řízení u jiného správního orgánu. Nesplnění byť jen jedné z uvedených podmínek má za následek, že překážka litispendence nenastane.

V projednávaném případě není mezi účastníky řízení sporu, že řízení o uložení pokuty podle ust. **§ 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona** bylo Městským úřadem v Podbořanech, Odborem životního prostředí zahájeno dříve než řízení ČIŽP ve věci uložení pokuty podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. Tato skutečnost ostatně vyplývá z obsahu správního spisu a rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15.5.2008, č.j.: 15 Ca 218/2007-48. První předpoklad vzniku překážky litispendence je tak splněn.

Sporné mezi účastníky řízení je splnění druhé podmínky nutné ke vzniku překážky litispendence, tj. totožnosti věci. Dle náhledu soudu tato podmínka není v projednávaném případě splněna. Jak řízení u Městského úřadu Podbořany, Odboru životního prostředí, tak řízení u ČIŽP, bylo zahájeno podle ust. § 46 správního řádu z moci úřední. U řízení zahájeného z moci úřední je předmět řízení (tedy věc) konkrétně vymezen v oznámení o

zahájení správního řízení. Podle oznámení ze dne 5.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur Městský úřad Podbořany, Odbor životního prostředí zahájil s žalobcem řízení o uložení pokuty dle ust. § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona za neplnění opatření k ochraně lesa. ČIŽP pak oznámením ze dne 4.10.2007, č.j.: ČIŽP/44/OOL/0601925.019/07/UZB žalobci sdělila, že zahajuje řízení ve věci uložení pokuty **podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb.** Tedy oběma správními orgány bylo zahájeno správní řízení podle odlišných ustanovení různých zákonů, a to pro podezření ze spáchání rozdílných správních deliktů. Rozdílnost správních deliktů vyplývá ze skutečnosti, že k řízení o obou správních deliktech jsou příslušné jiné správní orgány, které za spáchané správní delikty mohou uložit diametrálně odlišné pokuty. V případě správního deliktu podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. je příslušná k řízení ČIŽP, která může za naplnění skutkové podstaty uložit pokutu až do výše 5.000.000,- Kč. K řízení o správním deliktu podle ust. § 55 odst. 2 lesního zákona je příslušný toliko orgán státní správy lesů, který však může za uvedený správní delikt uložit pokutu pouze do výše 100.000,-Kč. Především však je rozdílnost správních deliktů dána subjektivní stránkou správních deliktů, kdy v případě správního deliktu podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. naplnění skutkové podstaty tohoto deliktu bezpodmínečně vyžaduje zaviněné jednání (konání či opomenutí) fyzické nebo právnické osoby. K naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona však může dojít bez ohledu na zavinění vlastníka lesa. Odlišnost v jednom ze základních znaků skutkové podstaty správních deliktů nutně vede k závěru, že správní delikt podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. nelze zaměňovat se správním deliktem podle ust. § 55 odst. 2 písm. b) lesního zákona. Na základě těchto skutečností soud dospěl k závěru, že není splněna druhá podmínka nutná ke vzniku překážky litispendence, tj. totožnost věci.

K třetí podmínce, spočívající v totožnosti důvodů zahájení správního řízení, soud z oznámení ČIŽP ze dne 4.10.2007, č.j.: ČIŽP/44/OOL/0601925.019/07/UZB zjistil, že důvodem zahájení řízení bylo jednak zjištění ČIŽP, že na prověřované části majetku žalobce došlo ke zhoršení stavu lesa, zejména z důvodu plošného šíření kůrovců formulovaného jako jednotlivý rozsev kůrovcových stromů, kůrovcových ohnisek až po plošné zasažení kůrovců, dále odborné posouzení – Rozsah poškození lesa kůrovci na majetku žalobce v k.ú. Dětaň, zpracovaného firmou Ekoles – Projekt s.r.o., a konečně anonymní podnět. Pokud jde o důvod zahájení řízení Městským úřadem Podbořany, Odborem životního prostředí, pak tento z oznámení o zahájení řízení ze dne 5.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur, stejně jako z usnesení o zastavení řízení ze dne 17.10.2007, č.j.: OŽP/19070/2007/Jur, nevyplývá. Zároveň však nelze usuzovat, že by tento důvod byl totožný s důvody zahájení řízení před ČIŽP. Anonymní podnět je adresován výlučně ČIŽP. Odborné posouzení si od společnosti Ekoles – Projekt s.r.o. vyžádala (i zaplatila) ČIŽP a obsahem správního spisu není žádný záznam, podle kterého by bylo toto posouzení zasíláno Městskému úřadu Podbořany, Odboru životního prostředí. Obsahem správního spisu rovněž není ani záznam o tom, že by ČIŽP seznamovala se svými zjištěními vyplývajících z jejího šetření, či jakkoliv jinak komunikovala před zahájením řízení s Městským úřadem Podbořany. K tomu soud poukazuje na skutečnost, že Městský úřad Podbořany dle oznámení o zahájení řízení ze dne 5.10.2007 teprve hodlal provést vlastní místní šetření, když jej nařídil na den 23.10.2007. Na základě shora uvedeného má soud za to, že důvody, pro které ČIŽP zahájila řízení s žalobcem, nebyly totožné s důvody, pro které zahájil řízení Městský úřad Podbořany, Odbor životního prostředí, a tudíž nebyla splněna ani třetí podmínka nezbytná ke vzniku překážky litispendence.

S ohledem na skutečnost, že v projednávaném případě nebyly kumulativně splněny všechny podmínky podmiňující vznik překážky litispendence, není námitka, podle které zahájení řízení před ČIŽP bránila překážka litispendence, důvodná. Pokud žalobce v podané žalobě poukazoval na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15.5.2008, č.j.: 15

Ca 218/2007-48 soud uvádí, že jím ve smyslu ust. § 52 odst. 2 s.ř.s. není vázán, neboť se nejedná o rozhodnutí soudu o tom, že byl spáchán trestný čin, respektive o rozhodnutí soudu o osobním stavu. Především však z rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15.5.2008, č.j.: 15 Ca 218/2007-48 plyne, že se tento soud zabýval toliko první podmínkou nezbytnou ke vzniku překážky litispendence. Ostatní podmínky zůstaly ze strany tohoto soudu bez povšimnutí. Protože se Krajský soud v Ústí nad Labem ve svém rozhodnutí komplexně nezabýval otázkou překážky litispendence, nelze tak mít za to, že jím bylo prokázáno, jak tvrdí žalobce, že překážka litispendence je na straně ČIŽP.

Z uvedených důvodů neshledal soud námitku žalobce oprávněnou.

Žalobce tvrdil, že uložená pokuta fyzické osobě (vlastníkovi lesa) nepodnikatelskému subjektu je zjevně nepřiměřeným trestem, jejíž represivní složka zcela zásadně popírá její preventivní roli, při jejímž stanovení správní orgán překročil meze správního uvážení. Dle žalobce při rozhodování o sankci byla pominuta skutečnost, že byla učiněna všechna dostupná opatření k ochraně lesa. Pokud i přesto mohlo dojít k rozšíření kůrovce, jednalo se o mimovolné jednání žalobce, které způsobily mimořádně nepříznivé přírodní podmínky v roce 2007, nikoliv vlastní zavinění žalobce.

K uvedené námitce z prvostupňového rozhodnutí vyplynulo, že při stanovení výše pokuty vzala ČIŽP v úvahu závažnost protiprávního jednání, vzhledem k dlouhodobosti jeho trvání a zejména rozsahu poškození smrkových porostů kůrovci, způsobeným prokazatelnou nečinností žalobce. Tato nečinnost spočívá v nerealizaci průběžné a důsledné likvidace kůrovců. Rovněž způsob protiprávního jednání, spočívající v opakované nečinnosti v likvidaci kůrovců, shledala ČIŽP natolik závažným, že považovala následky protiprávního jednání za důvod další předčasné likvidace smrkových porostů na tomto majetku nad obvyklý nutný rámec, když došlo k rozšíření kůrovce z jednotlivého rozsevu přes kůrovcová ohniska až po plošné zasažení částí smrkových porostů dokončením vývoje všech tří generací kůrovců. ČIŽP vzala rovněž v úvahu i zasažení lesního majetku žalobce orkámem Kyrill. S ohledem na všechny tyto skutečnosti stanovila ČIŽP pokutu na spodní hranici podle ust. § 4 písm. c) ve spojení s ust. § 5 odst. 3 zákona č. 282/1991 Sb.

Uvedenou námitku neshledal soud oprávněnou. Předně podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. lze pokutu až do výše 5.000.000,-Kč uložit právnickým a fyzickým osobám bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatelský, či nepodnikatelský subjekt. Argumentace žalobce, podle které je pokuta nepřiměřená, neboť byla uložena fyzické osobě nepodnikatelskému subjektu, tak není relevantní. Stejně tak neoprávněné je tvrzení žalobce, podle kterého represivní složka uložené pokuty zcela zásadně popírá preventivní roli. Předně žalobce neuvedl, na základě jakých skutečností k tomuto závěru dospěl. Za situace, kdy žalobci byla již rozhodnutím ze dne 16.5.2007, č.j.: 44/OOL/0601925.13/07/UZB uložena pokuta za porušení téhož ustanovení jako v projednávaném případě a žalobce přesto neučinil opatření k nápravě, lze mít za to, že preventivní role uložené pokuty byla již vyčerpána. Správní orgány rovněž při uložení pokuty nepřekročily meze správního uvážení. Z odůvodnění napadených rozhodnutí vyplývá, že se správní orgány komplexně zabývaly úvahami, které pro uložení pokuty považovaly za významné, přičemž přihlíděly ke všem kritériím, které ust. § 5 odst. 1 zákona č. 282/1992 Sb. ukládá zohlednit správním orgánům při určení výše pokuty. Vzhledem k tomu, že žalobci byla dle prvostupňového rozhodnutí uložena pokuta podle ust. § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb. ve spojení s ust. § 5 odst. 3 tohoto zákona, a tedy horní hranice možné výše uložené pokuty činila 10.000.000,-Kč, je uložená pokuta ve výši 409.000,-Kč v mezích zákonného rozpětí, a to při dolní hranici. Pokud pak žalobce poukazoval v podané žalobě na skutečnost, že byla učiněna všechna dostupná opatření k ochraně lesa, soud uvádí, že z podané žaloby nevyplývá, jaké opatření k ochraně lesa měl žalobce učinit. Navíc je toto tvrzení žalobce vyvráceno odůvodněním napadeného

rozhodnutí, z něhož vyplývá, že žalobcem nebyla průběžně prováděna likvidace kůrovcových stromů a došlo tak k dokončení vývoje všech tří generací kůrovců. K odkazu žalobce na nepříznivé podmínky v roce 2007 soud uvádí, že tyto byly při ukládání výše pokuty zohledněny. Dle odůvodnění prvostupňového rozhodnutí totiž ČIŽP vzala v úvahu i zasažení lesního majetku žalobce orkánem Kyrill. Z uvedených důvodů neshledal soud námitky žalobce oprávněnými.

K námitce žalobce, podle které se žalovaný nezabýval věcnými argumenty uvedenými v odvolání proti rozhodnutí ČIŽP, soud předně poukazuje na skutečnost, že žalobce v podané žalobě neuvedl, jakými konkrétními věcnými argumenty se žalovaný nezabýval, přestože tak bylo výhradně na něm. Vzhledem k tomu, že není věcí soudu, aby námitky žalobce dovozoval, či na ně jakkoliv usuzoval, soud přezkoumal napadené rozhodnutí v obecné rovině, tak jak byla tato námitka žalobcem formulována, přičemž výtku žalobce neshledal oprávněnou. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí argumenty žalobce, uvedenými v odvolání proti rozhodnutí ČIŽP zabýval a soud neshledal důvod, pro který by bylo lze považovat žalobou napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

Ze všech uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem. Soud proto podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, žalovanému správnímu orgánu, který měl v řízení úspěch, však důvodně vynaložené náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. května 2012

JUDr. Ivanka Havlíková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
J.Válková